

Nr 56.

Ankom till riksdagens kansli den 11 april 1945 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående nyanskaffning av ånglok.

(4:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t å kapitalbudgeten under statens affärsverksfonder (bilaga 4, punkt 71, s. 124 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 4 januari 1945) föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, till Nyanskaffning av ånglok för budgetåret 1945/46 beräkna ett investeringsanslag av 3 750 000 kronor.

I propositionen nr 100 har Kungl. Maj:t sedermera, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 23 februari 1945, föreslagit riksdagen att å kapitalbudgeten under Statens affärsverksfonder, Statens järnvägar, till Nyanskaffning av ånglok för budgetåret 1945/46 anvisa ett investeringsanslag av 3 750 000 kronor.

Till förevarande ändamål har å allmän beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 uppförts ett anslag av 3 750 000 kronor under rubriken Försvarsberedskap vid statens järnvägar.

I skrivelse den 27 januari 1945 har *järnvägsstyrelsen* framlagt utredning om statens järnvägars behov av nya ånglok. Därvid har styrelsen hemställt om ett investeringsanslag av 3 750 000 kronor för budgetåret 1945/46 till förevarande ändamål.

Statens industrikommission och *statens arbetsmarknadskommission* hava avgivit utlåtanden, innebärande att de ej ansett sig böra avstyrka järnvägsstyrelsens framställning.

Departementschefen har för sin del anfört bland annat följande.

De arbetsmarknadspolitiska motiv, som år 1944 föranledde beviljande av anslag för att möjliggöra utläggande vid behov av ifrågavarande lokbeställning, torde i stort sett äga oförändrad giltighet. Ur denna synpunkt är det dock, såsom arbetsmarknadskommissionen framhållit, tillräckligt att anslag uppföres å allmän beredskapsstat för nästa budgetår.

Emellertid visar den av järnvägsstyrelsen nu förebragta utredningen, att en anskaffning av ånglok är ur affärssynpunkt motiverad på grund av drifts-ekonomiska skäl och med hänsyn till den möjlighet till rationalisering av bland annat verkstadsdriften, som ett nedbringande av det för närvarande alltför stora antalet loktyper medför. På denna grund synes det vara önskvärt, att lokanskaffningen kommer till stånd så snart förhållandena å arbetsmarknaden samt materialläget det möjliggöra.

I betraktande härav anser jag mig nu böra tillstyrka, att anslag för nyan-skaffning av ånglok uppföres på riksstaten. Beloppet bör därvid icke, såsom tidigare ifrågasatts, omedelbart avskrivas utan anvisas såsom kapitalinveste-ring i statens järnvägars fond. Jag förutsätter, att anslaget disponeras först efter samråd med industrikommissionen med hänsyn till möjligheterna att utan större olägenhet ur försörjningssynpunkt taga i anspråk erforderligt material.

Utskottet.

Riksdagen har år 1944 i anslutning till väckt motion framhållit, att ifråga-varande lokbeställningar vore av värde ej endast ur militära beredskapssyn-punkter utan även för tillgodoseende av lokbehovet vid kvarvarande ånglinjer liksom ock för upprätthållande av reservlokorganisationen överhuvudtaget. Med åberopande av den utförliga utredning, som numera i ärendet förebragts och för vilken redogörelse lämnas i propositionen, får utskottet tillstyrka för-slaget om anvisande av 3 750 000 kronor för lokbeställningarnas genomförande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må under statens affärsverksfonder, statens järn-vägar, till *Nyanskaffning av ånglok* för budgetåret 1945/46 an-visa ett investeringsanslag av 3 750 000 kronor.

Stockholm den 10 april 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Pauli, Grünebo, Bäcklund, Bernhard Nilsson, Bäckström, Karl Andersson, Mannerskantz, Heiding, Gustaf Karlsson, Berling* och *Näsström*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Skoglund* i *Doverstorp*, *Eriksson* i *Stockholm*, *Ward, Danielsson, Persson* i *Tidaholm*, *Pettersson* i *Dahl*, *Bergström, Mårtensson, Åkerström, Johansson* i *Mysinge* och *Birke*.
